ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МЮД АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

№ 22 31 декабрь 2015 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Мюд җирлегендә Су белән тәэмин итү
схемасын раслау һәм ташландык суларын агызу турында

«Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ Федераль закон һәм РФ Хөкүмәтенең 05.09.2013 ел, №782 карары нигезендә ТР Аксубай муниципаль районы Мюд авыл җирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Мюд авыл җирлеге башкарма комитетының 03.02.2014 ел, №1 карары үз көчен югалткан дип санарга.
2. 2030 елга кадәрге чорга Мюд авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын кушымталар нигезендә расларга (1, 2, 3 нче кушымталар)
3. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының http рәсми сайтында бастырып чыгарырга:// aksubayevo.tatarstan.ru.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Башкарма Комитет Җитәкчесе
Мюд авыл җирлеге башлыгы Н.В.Бокарева

Мюд авыл җирлеге башлыгы

карары белән расланды

31.12.2015 ел, №22

Аксубай муниципаль районы Мюд авыл җирлегендә су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу СХЕМАсы

П. МЮД

2015ел.

Эчтәлек

Схема паспорты…………………………………………………….……….3

Кереш,,,,……………………………………………………...…...…5

1 нче бүлек. Су бирү схемасы ………………………………….….……6
1.1 климат шартлары ……………………………………………....6
1.1.1 1.1.1 Мюд авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы структурасы тасвирламасы ……………………………………………… 7
1.1.2 1.1.2 су белән тәэмин итү системаларының эшләве тасвирламасы...10
1.1.3 Су ресурсларының торышы …………………………..………..…11
1.2 1.2 су куллануның булган баланслары ......………………….…...12
1.3 коммуналь ресурсларны перспектив куллану
су белән тәэмин итү өлкәсе ……………...……….................................14
1.4 1.4 су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр …………....15
1.5 үзәкләштерелгән объектларны яңа төзелешкә, су системаларын реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капиталь кертемнәрне бәяләү …………………………………………...16

2 нче бүлек. Ташландык суларны агызу схемасы
....…………………………………………….…..18
2.1 2.1 Мюд авыл җирлегенең ташландык суларны агызу өлкәсендә булган нигезләмә ....…………………………………………………..…18
2.2 2.2 проект тәкъдимнәре ………………………………………….…..18

Кушымта ………………………………………………………….........19

Мюд авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы паспорты

исем	Аксубай муниципаль районы Мюд авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы.
Проектның инициатор ы (муниципаль заказчик).	Мюд авыл җирлеге башкарма комитеты.
Объектның урнашуы	Россия, Татарстан Республикасы, Аксубай районы, МЮД поселогы
Схеманы эшләү өчен норматив база.	- 07.12.2011 N 416-ФЗ Федераль закон (ред. От 30.12.2012) «су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу» - СП 31.13330.2012 «су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» актуальләштерелгән СНИП редакциясе 2.04.02.-84 * Министрлык Боерыгы Россия Федерациясенең региональ үсеше 2011 елның 29 декабре № 635/14; - СП 32.13330.2012 " Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар.» Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.04.03-85* боерык белән расланган Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгы Федерация (Россия Минрегионы) 2011 елның 29 декабре № 635/11 һәм 2013 елның 1 гыйнварыннан гамәлгә кертелде; - СП 10.13130.2009 «янгынга каршы системалар яклау. Эчке янгынга каршы сантехника. Янгын куркынычсызлыгы таләпләре»; - СП 8.13130.2009 «янгынга каршы системалар яклау. Тышкы янгын чыганаклары
Схема максатлары	- су белән тәэмин итү булган үзәкләштерелгән системаны үстерү 2025елга кадәр чорда торак фонды төзелеше. - коммуналь җитештерүнең күләмен арттыру продукция, аерым алганда, хезмәт күрсәтү буенча су белән тәэмин итү сыйфатын күтәрү хезмәтләре, шулай ук бәяләрне саклау; - су системалары эшен яхшырту; - эчә торган су сыйфатын арттыру.

Максатларга ирешү ысулы	- су алу төеннәрен реконструкцияләү; - магистраль челтәрләр төзү мөмкинлек бирүче суүткәргечләр мюдовскийның даими су белән тәэмин ителеше тулаем авыл җирлеге; - приборларны урнаштыру; - индивидуаль торак йортларны җиһазлау җирле чистарту корылмалары; - локаль чистарту корылмалары төзү терлекчелек предприятиеләрендә; - әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтыны киметү.
Схеманы тормышка ашыру вакыты һәм этаплары	Схема 2014-2030 елларда тормышка ашырылачак. Проектта 2 этап бүлеп бирелә, аларның һәркайсында коммуналь инфраструктураның җитештерү куәтләрен реконструкцияләү планлаштырыла.
Схема чараларын тормышка ашырудан көтелгән нәтиҗәләр	1. Заманча коммуналь төзү торак пункт инфраструктурасы. 2. Тәэмин итү сыйфатын яхшырту коммуналь хезмәтләр. 3. Объектларның кием дәрәҗәсен киметү су белән тәэмин итү. 4. Экологик хәлне яхшырту Мюд авыл җирлеге территориясе Аксубай муниципаль районы. 5. Уңайлы шартлар тудыру бюджеттан тыш чыганакларны җәлеп итү (в шул исәптән шәхси инвесторлар, кредит акчалары гражданнар акчасы һәм шәхси средстволары) максат белән модернизация проектларын финанслау һәм су белән тәэмин итү объектларын төзү һәм ташландык суларны агызу. 6. ТР Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы коллективы "Россиякүләм урман утыру" да катнашты яңа төзелүче өчен билгеләнгән участоклар
Башкару контроле инвестиция программалар	Аксубай муниципаль районы Мюд авыл җирлеге башлыгы оператив контрольлек итә.

Кереш

Мюд авыл җирлегенең 2030 елга кадәрге чорга су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

- Территориаль планлаштыру схемалары;
- Шулай ук Федераль закон таләпләре нигезендә

07.12.2011 N416-ФЗ (30.12.2012) «су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында».

Схема бу системаларның эшләвенең ышанычлылыгын арттыруга юнәлтелгән су һәм ташландык суларны агызу системаларын булдыру буенча беренче чираттагы чараларны, шулай ук кешеләр өчен куркынычсыз һәм уңайлы шартларны үз эченә ала.

Су белән тәэмин итү һәм ташландык су схемасы:

үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системалары үсешенең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре;

җирлек үсешен исәпкә алып, эчәргә яраклы, техник суны кимендә 10 елга куллануның фараз баланслары;

Үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү зоналары (су белән тәэмин итү үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелмәгән территорияләр, салкын су белән тәэмин итү системалары) һәм үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары Исемлеге;

үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системалары объектларын урнаштыру карталары (схемалары);

үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системалары объектларын урнаштыру зоналары чикләре;

этаплар буенча су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлеге.

Чара коммуналь инфраструктура системасының түбәндәге объектларын колачлый:

1) Су белән тәэмин итү:

- су челтәрләре;
- су алу.

2) ташландык суларны агызу:

- торак төзелеше зонасында индивидуаль торак йортларны җиһазлау
җирле чистарту корылмалары (LOC);
- Терлекчелек комплексларының агымы.

1 нче бүлек.

Су схемасы

1.1 Климат шартлары

Климат уртача континентальлек белән характерлана: кыш уртача салкын, җәй җылы һәм җитәрлек дымлы түгел, яз тиз җылылык белән кыска, көз йомшак, озакка сузылган. Климатның характеристикалары: температураның зур үзгәрүчәнлеге, еш эрү. Явым-төшем еллар буенча тигез түгел кайвакыт корылыкка китерә. Авыл җирлеге рельефы-Түбән тигезлек (биеклеге 125-150 М), вак елга үзәннәре белән аз бүленгән. Иң зур елгалар-Зур һәм Кече Сулча.

Климат уртача континенталь. Ул җылы, дымлы җәйдә (июльнең уртача һава температурасы 18,6 градус) һәм уртача салкын кыш белән характерлана. (40 -. 70см)

Урман җирләре 31700 гектарны били (район мәйданының 21%). Катнаш урманнар өстенлек итә.

Кышкы чор озынлыгы, кўчү даталары арасында

уртача тәүлеклек температура 00с аша, уртача 5,5 ай тәшкил итә (28.10-06.04).

Уртача көндәлек һава температурасы +100С – 4,5 ай белән Җәйге вакыт Озынлыгы.

Күчеш чорларының һәрберсе (көз һәм яз) якынча 1 ай дәвам итә. Көз өчен ноябрь, яз өчен апрель.

Метеостанция мәгълүматлары буенча еллык уртача һава температурасы +3,9 0С. айлар буенча еллык температура шактый шома булып күренә, чөнки ул сусаклагычның йогынтысына тәэсир итә.

Иң салкын ай-гыйнвар, уртача һава температурасы -11,1 0С.

Иң эссе айның уртача айлык максималь һава температурасы (июль) +24,5 0С.

Салкын чор температурасы (җылыту чорының иң салкын өлешенең уртача температурасы) -16,6 0С.

Җәй көне максималь температура +38°с кадәр җитә, ә җирлек территориясендә теркәлгән абсолют минимум температура -36°с тәшкил итә.

Суыту куркынычы дәрәҗәсе буенча грунтлар сезонлы туңдыру зонасында зәгыйфь һәм тәртипсез диярлек. Районда балчык туфрак өчен сезонлы туңунын норматив тирәнлеге 1,61 М. суүткәргеч челтәрләрнең траншея төбе 2 тирәнлектә урнашкан

- 2.5 м, туң тирәнлегеннән түбәнрәк, ятьмәләрне эретү куркынычы юк.

1.1.1 Мюд авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы структурасы тасвирламасы.

Мюд авыл җирлеге «Аксубай муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә оеша.

Мюд авыл җирлеге составына әлеге закон нигезендә түбәндәгеләр керә: МЮД поселогы (район үзәгеннән 30 км ераклыкта урнашкан административ үзәк), Татар Сөнчәлесе, Иске Мокшино, Әхмәт, Пономаревка, Кызыл Яр авылы, Пионер . Җирлек Татарстан Республикасының көнчыгышында, Аксубай муниципаль районының төньяк өлешендә урнашкан. Мюд авыл җирлеге көнбатышта Карасу авыл җирлеге, төньякта Кәкрекүл авыл җирлеге, көньякта – Нурлат шәһәре, Нурлат муниципаль районы белән чиктәш. Көнчыгышта авыл җирлеге Иске Үзи авыл җирлеге белән чиктәш.

Мюд авыл җирлегенең гомуми мәйданы 7337,81 га тәшкил итә, шул исәптән 1454 га торак пунктлар мәйданы, шулардан: Иске Мокшино авылы– 143,63 га, Татар Сөнчәлесе авылы – 83,17 га, Әхмәт авылы– 32,11 га, пионер поселогы – 43,31 га, МЮД поселогы-80,04 га, дБ. Кызыл Яр - 27 га, Пономаревка п. - 12,40 га

Мюд авыл җирлегенең җирләре уңдырышлы. Климат уртача дымлы. Умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек өчен шартлар бар.

Җирлектә в.Ф. Тарасов исемендәге гомуми белем бирү мәктәбе, балалар бакчасы – 2 шт., авыл мәдәният йорты – 3 шт., авыл китапханәләре - 4 шт., фельдшер – акушерлык пункты-3 шт., Саклык банкы бүлеге,почта бүлеге, «Сөт иле «агрофирмасы» ҖЧҖ Авыл хуҗалыгы предприятиесе, гаилә фермалары бар.

Мюд авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия төбәкләре белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта региональ һәм федераль автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

Мюд авыл җирлеге үз эшчәнлеген ТР Аксубай муниципаль районы Мюд авыл җирлеге Советының 31.08.2010 ел, № 12 карары белән кабул ителгән Устав нигезендә башкара.

Җирлек территориясе-йорт яны участоклары булган бер катлы төзелеш.

Торак пунктны, агросәнәгать комплексы предприятиеләрен су белән тәэмин итү чыганагы буларак, артезиан сулары каптаж ярдәмендә кулланыла. Су ихтыяҗлары өчен өслек чыганаклары (елгалар, күлләр) арткан пычрану сәбәпле кулланылмый.

Хәзерге вакытта җирлек территориясендә хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы су белән тәэмин итүнең төп чыганаклары булып артезиан сулары тора. Су алу корылмалары составына түбәндәгеләр керә: 1 күтәрү насос станциясе Су кабул итү корылмалары белән кушылган, су башнясы һәм суүткәргеч челтәрләр

үрчетү.

Мюд авыл җирлеге территориясендә чишмәнең 1 каптажы теркәлгән, аларның якынча егәрлеге-120 м3/тәүлек.

Чыганак ЭВЦның җитештерү егәрлеге 43,8 мең м3 (тәүлегенә 120 м3) чумдыру насосы белән җиһазландырылган.

Су әзерләү һәм су белән чистарту юк кебек, кулланучыларга башлангыч (табигый) су бирелә, сыйфатлы итеп, яхшы сыйфатлы артезиан скважиналарыннан су бирелә, химик һәм бактериологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләрен канәгатьләндерми. Су сыйфаты үзәкләштерелгән эчә торган су системалары өчен гигиена таләпләре. Сыйфат контроле."1 нче таблицада китерелгән.

Таблица 1 Көйләүләргә Характеристика

№ пп	*Торак пункт исеме*	*Чишмәләр данә*	*скважина саны ,шт*	*җитештерүчәнлек м³/сут*	*Наличие ЗСО, шт.*	*Кол-во ВБ/емкость, шт.*	*Прот-ть сетей водопровода, км*	*Прот-ть сетей подлежащих замене, км*
	Мюд СП	**5**	**5**	**1320**	**5**	**5/-**	**17,5**	**13**
	Иске Мокшино	2	1	240	1	1/-	4,5	2,3
	Татар Сөнчәлесе	1	1	240	1	1/-	3	3
	Пионер	-	1	240	1	1/-	2,5	1,3
	Ахматка	-	1	240	1	1/-	1,5	1,5
	Мюд	2	1	360	1	1/-	6	1,5

Каптаж беренче поясны санитар саклау зонасы белән тәэмин ителгән, аның күләме 30м. СП 31.13330.2012 нигезендә «су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» (СНИП 2.04.02 актуальләштерелгән редакциясе.-84*) Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгының 2011 елның 29 декабрендәге 635/14 номерлы боерыгы.

1 күтәрү насос станциясе һәм кулланучылар кулланган су чыгымнарын көйләү өчен, 25 м3 су башнясы хезмәт итә. Моннан тыш, чиста сусаклагычта янгын сүндерү өчен су запасы саклана.

Иске Мокшино Авылы

Сүүткәргеч системасы, хуҗалык эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су башнясыннан тора. Артезиан скважинасыннан су насос белән артезиан скважинасы биеклегендә урнашкан су башнясына күтәрелә, манарадан су сүүткәргечкә керә.

Су челтәрләренә Характеристика

Пэду сүүткәргеч челтәрләренең озынлыгы-80-10,192 км.

Иске Мокшино авылының су челтәрләре схемасы

1 нче кушымтаны карагыз

Татар Сөнчәлесе авылы

Суүткәргеч системасы, хуҗалык эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су башнясыннан тора. Артезиан скважинасыннан су насос белән су башнясына күтәрелә, ул манарадан артезиан скважинасы өстендә урнашкан су суүткәргечкә керә

Су челтәрләренә Характеристика

Пэду суүткәргеч челтәрләренең озынлыгы-80-1.308 км.

Татар Сөнчәлесе авылының суүткәргеч челтәрләре схемасы **2 нче кушымтаны** карагыз

П. МЮД

Суүткәргеч системасы, хуҗалык эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су башнясыннан тора. Артезиан скважинасыннан су насос белән су башнясына күтәрелә, ул манарадан артезиан скважинасы өстендә урнашкан су суүткәргечкә керә

Су челтәрләренә Характеристика

Пэду суүткәргеч челтәрләренең озынлыгы-80-1.308 км.

Мюд п. суүткәргеч челтәрләренең схемасы **3 нче кушымтаны** карагыз

Әхмәт Авылы

Суүткәргеч системасы, хуҗалык эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су башнясыннан тора. Артезиан скважинасыннан су насос белән су башнясына күтәрелә, ул манарадан артезиан скважинасы өстендә урнашкан су суүткәргечкә керә

Су челтәрләренә Характеристика

Пэду суүткәргеч челтәрләренең озынлыгы-80-1.308 км.

Әхмәт авылының суүткәргеч челтәрләре схемасы **4 нче кушымтаны** карагыз

П. Пионер

Суүткәргеч системасы, хуҗалык эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су башнясыннан тора. Артезиан скважинасыннан су насос белән су башнясына күтәрелә, ул манарадан артезиан скважинасы өстендә урнашкан су суүткәргечкә керә

Су челтәрләренә Характеристика

Пэду суүткәргеч челтәрләренең озынлыгы-80-1.308 км. Пионер суүткәргеч челтәрләренең схемасы **5 нче кушымтаны** карагыз

1.1.2 су белән тәэмин итү системаларының эшләве тасвирламасы.

Әлеге схемада Аксубай муниципаль районы Мюд авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасында түбәндәге терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла:

"суүткәргеч» - су үткәрү корылмасы, аны куллану урынына су җибәрү (җибәрү) өчен корылма;

"**су чыганагы»** - су белән тәэмин итү өчен кулланыла торган су объекты яки җир асты сулары;

» **суның исәпләү чыгымнары** " – норматив таләпләр буенча билгеләнгән төрле су белән тәэмин итү өчен су чыгымнары;

» **су бүлү системасы "** – җирлекләр территориясеннән өслек, дренаж суларын халык тормышыннан, иҗтимагый, сәнәгать һәм башка предприятиеләрдән читкә юнәлтүне тәэмин итүче су кабул итү җайланмалары, квартал эчендәге челтәрләр, коллекторлар, насос станцияләре, торбаүткәргечләр, су бүлү корылмалары, әйләнә-тирәлеккә чистартылган су агызу корылмалары җыелмасы;

"предприятиенең гамәл зонасы» (эксплуатация зонасы) – су белән тәэмин итү һәм (яки) ташландык суларны агызуны гамәлгә ашыручы оешманың су белән тәэмин итү һәм (яки) ташландык суларны агызу системалары объектларының урнашу зоналарын, шулай ук аның абонентлары (кулланучылары)объектларының урнашу зоналарын үз эченә алган территория;

"су белән тәэмин итү объектының гамәлләр зонасы (технологик зонасы»" - суүткәргеч челтәренең бер өлеше, аның чикләрендә корылма кулланучыларга кирәкле су чыгымнарын биргәндә басымның норматив күрсәткечләрен тәэмин итә ала;

"канализациянең эш зонасы (канализация бассейны)

чистарту корылмасы яки туры чыгару-канализация челтәренең бер өлеше, анда структура (туры чыгарылыш) суларны кабул итү һәм/яки чистартуны тәэмин итә ала;

» **су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы " –** график тапшыру элементларының җыелмасы һәм исәпләнгән срокка су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системаларының торышы һәм үсеш перспективаларының төгәл текст тасвирламасы;

"инженерлык инфраструктурасы схемасы" - график тапшыру җыелмасы һәм инженерлык инфраструктурасының торышын һәм үсеш перспективаларын исәпләнгән срокка тулы текст тасвирлау.

1.1.3 су ресурсларының торышы

Су чыганакларына кыскача характеристика

Мюд авыл җирлегенең торак пунктларын су белән тәэмин итү җир асты

суларыннан файдалануга нигезләнгән. Су белән тәэмин итү Иске Мокшино, Әхмат, Пионер, Татар Сөнчәле, Мюд поселогында урнашкан биш артезиан скважинасыннан башкарыла.

Су алу скважиналары мәгълүматлары өчен эшләнде

гидрогеологик бәяләмәләр һәм санитар саклау зоналарын оештыру өчен башлангыч нигезләмәләр бирелде.

Җир асты суларының сыйфатын контрольдә тоту «ТР Гигиена һәм эпидемиология үзәге» ФБУЗ филиалының Нурлат һәм Аксубай районнарында аккредитацияләнгән Сынау лабораториясе үзәге тарафыннан башкарыла. Суның сыйфаты органолептик, химик һәм микробиологик күрсәткечләр буенча 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә.

Авыл җирлеге территориясендәге өске сулар производство су белән тәэмин итү, хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗлары, авыл хуҗалыгы су белән тәэмин итү өчен генә кулланыла.

Су объектларында суның сыйфаты атмосфера явым-төшемнәре, предприятиеләрнең чистартылмаган юынты сулары, торак пунктлар, авыл хуҗалыгы җирләре территорияләреннән өслек агымы, шулай ук туфрак эрозиясе белән килүче пычрану йогынтысында формалаша.

Авыл җирлеге чикләрендә елгаларны төп пычратучы булып авыл хуҗалыгы производствосы объектлары һәм халыктан барлыкка килгән сулар тора.

Елгаларның пычрануына авыл хуҗалыгы предприятиеләре эрозиягә каршы агротехник чараларны үтәмәү дә китерә

туфракны эшкәртү, су объектлары янындагы җирләрне сөрү, минераль ашламалар һәм пестицидлар кертү акланмаган югары дозаларда башкарыла. Яңгыр сулары һәм язгы ташу вакытында туфракны, тиресне, ягулык-майлау материалларын, нефть продуктларын юалар, бу елгаларның санитар торышын начарайта.

Җир өсте һәм җир асты суларын пычратуда халыктан барлыкка килгән сулар зур роль уйный, чөнки авыл җирлегенең үзәкләштерелгән канализация системасы һәм чистарту корылмалары юк. Канализация булмау сәбәпле, халыктан юынты суларны кабул итүчеләр булып күмелгән чокырлар, рельефның түбәнәйтелгән участоклары, кече елгалар хезмәт итә. Яңгыр суларын өске су объектлары кабул итә.

җир өсте суларын пычратуның потенциаль чыганагы каты көнкүреш калдыклары булырга мөмкин, чөнки алар калдыкларны куркынычсыз сакламыйлар. Нәтиҗәдә, су басу һәм ташу вакытында, шулай ук җир асты сулары системасы аша көнкүреш калдыклары черү продуктлары өслек су объектларына керә ала.

Әмма иң әһәмиятле пычрану чыганаклары булып Кече Сөлчә, Олы Сөлчә елгасы бассейнында урнашкан нефть-газ чыгару комплексы объектлары тора. Коррозия, төзелеш техникасы, технологик һәм төзелеш кимчелекләре

аркасында бораулау җайланмаларындагы аварияләр нефть өслек суларын пычратуның иң типик сәбәпләре булып тора. Өске су ресурсларының торышын характерлап, күлләрнең экологик торышын билгеләп үтәргә кирәк, чөнки соңгы елларда күлләрнең су басу һәм сазлану процесслары авыл хуҗалыгы территорияләрен интенсив куллану белән, барыннан да элек, терлекләрне көтү һәм яр буйларын сукалау белән кат-кат көчәйтелгән.

Авыл җирлегендә өске суларны саклау өлкәсендә төп проблема булып су саклау зоналары режимнарын үтәмәү тора. Өске су объектларының су саклау зоналарында РФ Су кодексы таләпләрен бозып, авыл җирлеге торак пунктларының канализациясез торак төзелеше, авыллар янындагы каты көнкүреш калдыклары чүплеге урнаштырылган.

1.2 су кулланунның булган балансылары

Су куллану барлык төр кулланучылар буенча билгеләнде: халык, терлекчелек фермаларында һәм комплексларында хайваннарны тотуга чыгымнар, йорт яны участокларын сугару, янгын сүндерү.

Халыкны су белән тәэмин итү күпчелек өлештә су алу колонкалары аша башкарыла

Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына су чыгымнары

халык санына пропорциональ һәм биналарны төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле.

Хисапланмаган чыгымнар терлекчелек фермаларында һәм комплексларында хайваннарны тоту өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

Таблица 2.

2015 елга Мюд авыл җирлегенең су куллану таблицасы*

Суның 1 чиратка исәпләнгән чыгымнары (2020)

№ п/п	Наименование сельских поселений	Коммунальный сектор число жителей	Мак-суточный м3/сут	Неуточненны расходы м3/сут	Полив м3/сут	Пожаро Тошение	Живот. Сектр	Прои з. Сектор	Итого м3/сут	Макс .суточный м3/сут

	и населенных пунктов	Средне суточный расход, м3/сут						(15%)		м3/сут	м3/сут	м3/сут		
		1	2	3	4	всего								
	Мюдовское сельское поселение					1357	172,73	21,6	81,42	270	90,1	-	607,08	635,9
						143,9								
1	МЮД	-	120	258	19	397	71,62	8,95	23,82	54	55	-	201,46	213,4
		-	22,8	36,1	0,76	59,7								
2	Ахматка	-	24	45	-	69	13,01	1,63	4,14	54	-	-	70,60	72,8
		-	4,6	6,3	-	10,8								
3	Красный Берег	-	-	-	11	11	0,53	0,07	0,66	-	-	-	1,17	1,3
		-	-	-	0,44	0,44								
4	Пионер	-	53	98	-	150	28,46	3,56	9	54	-	-	90,28	95,0
		-	10,1	13,7	-	23,7								
5	Пономаревка	-	-	-	6	6	0,29	0,04	0,36	-	11	-	1,74	1,8
		-	-	-	0,24	0,24								
6	Старое Мокшино	-	125	270	20	415	74,78	9,35	24,9	54	34	-	184,59	197
		-	23,8	37,8	0,8	62,3								
7	Татарское Сунчелеево	-	93	201	15	309	55,67	6,96	18,54	54	-	-	125,89	135,2
		-	17,7	28,1	0,6	46,4								

Расчетные расходы воды на расчетный срок (2030 год)

№ п/п	Наименование сельских поселений и населенных пунктов	Коммунальный сектор число жителей					Мак-суточный м3/сут	Неуточненны расходы м3/сут (15%)	Полив м3/сут	Пожаро Тошение м3/сут	Живот. Сектр м3/сут	Произ. Сектор м3/сут	Итого м3/сут	Макс .суточный м3/сут
		Средне суточный расход, м3/сут												
		1	2	3	4	всего								
	Мюдовское сельское поселение					1067	138,75	17,3	64,02	270	90,1	-	557,11	580,23
						115,6								
1	МЮД	-	117	216	-	333	63,04	7,88	19,98	54	55	-	189,39	199,89
		-	22,2	30,3	-	52,5								
2	Ахматка	-	20	37	-	57	10,78	1,35	3,42	54	-	-	67,76	69,55
		-	3,8	5,2	-	9,0								
3	Красный Берег	-	-	-	-	0	0,00	0,00	0	-	-	-	0,00	0,00
		-	-	-	-	0								
4	Пионер	-	50	94	-	144	27,12	3,39	8,64	54	-	-	88,63	93,16
		-	9,5	13,1	-	22,6								
5	Пономаревка	-	-	-	-	0	-	-	-	-	1,1	-	1,10	-
		-	-	-	-	0,00								
6	Старое Мокшино	-	118	219	-	337	63,70	7,96	20,22	54	34	-	169,30	179,91
		-	22,4	30,7	-	53,1								
7	Татарское Сунчелеево	-	69	127	-	196	37,14	4,64	11,76	54	-	-	101,35	107,54
		-	13,1	17,8	-	3,9								

Терлекчелек өчен хайваннарны һәм кошларны тоту өчен су чыгымнары
ферма һәм комплекслар ведомство нормалары нигезендә кабул ителде
Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгы тарафыннан эшләнгән
һәм расланган ВНТП-Н-97 технологик проектлауны төзиләр:
- мөгезле эре терлек өчен - 30 л/тәүлек,
- мөгезле эре терлекләр өчен-100 л/тәүлек,
- мөгезле эре терлекләр өчен - 55 л/тәүлек,
- дуңгызлар өчен-25 л/тәүлек,
- сарыклар өчен-5,5 л/тәүлек,
- атлар өчен-60 л/тәүлек,
- йомырка тавыклары - 0,31 л/тәүлек,
- ит тавыклары - 0,36 л/тәүлек,
- чебиләр - 0,27 л/тәүлек,
- казлар-1,68 л/тәүлек.

Хисап чыгымнары

Гомуми су куллану үз эченә су хуҗалык өчен эчә торган ихтыяҗлар торак һәм җәмәгать биналарында, тышкы янгын сүндерү, урамнарга һәм яшел утыртмаларга су сибү.

Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына суның исәп-хисап чыгымнары 2.04.02-84* п. 2. 2 һәм тәүлеклек һәм сәгатьлек тигезсезлекнең коэффициентларына карап, бер кешегә су куллану нормаларыннан чыгып исәпләнгән. Суны чагыштырма куллану җәмәгать биналарында хуҗалык-эчү һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

Торак пунктта суның тышкы янгынга чыгымы нормасы 5 СНиП 2.04.02-84* нигезендә, төзелешнең яшәүчеләр санына һәм катлы булуына карап кабул ителде һәм хәзерге хәлгә һәм генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына 5л/с (су чыгымы 5 л/с булган 1 янгын) тәшкил итәчәк. Янгын сүндерү озынлыгы 3 сәгать. СП 8.13130.2009 нигезендә 50 кешедән кимрәк кеше яшәгән очракта янгын сүндерү каралмый.

Урамнарны һәм яшел үсентеләрне сугаруга су сарыф итү нормасы 2.04.01 - 85* СНиП 2.04.01-85 * нигезендә кабул ителгән * таблица 3 искәрмә 1 һәм 1 кешегә 60 л/тәүлек тәшкил итәчәк.

Янгынга каршы чаралар

Янгын сүндерү су башняларыннан башкарыла.

Ачык һавада янгын сүндерү өчен су чыгымнары - 5 л / с;

Эчке янгын сүндерү өчен су исәпләү чыгымнары - 2.5 л / с.

Торак пунктта суның тышкы янгынга чыгымы нормасы 5 СНиП 2.04.02-84* нигезендә, төзелешнең яшәүчеләр санына һәм катлы булуына карап кабул ителде һәм хәзерге хәлгә һәм генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына 5л/с (су чыгымы 5 л/с булган 1 янгын) тәшкил итәчәк. Янгын сүндерү озынлыгы 3 сәгать. СП 8.13130.2009 нигезендә 50 кешедән кимрәк кеше яшәгән очракта янгын сүндерү каралмый.

1.3 Су белән тәэмин итү өлкәсендә коммуналь ресурсларны перспектив куллану

Торак инфраструктурасын үстерү буенча барлык чаралар Мюд авыл җирлеге Аксубай муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасын исәпләү һәм чаралар нигезендә каралган. 2030 елга кадәрге чорга су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системаларын үстерү төзелә торган территориянең күләмен арттыруны һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуны исәпкә ала.

Таблица 3.

Мюд авыл җирлегендә халык саны турында мәгълүмат

Мюд авыл җирлегендә халык саны прогнозы, кеше

атама	**2020 ел**	**2035 ел**
Мюд АЖ	**1357**	**1067**
П. МЮД	397	333
Д.Ахматка	69	57
Д.Кызыл Яр	11	0
П.Пионер	150	144
П.Пономаревка	6	0
С.Иске Мокшино	415	337
С. Татар.Сөнчәлесе	309	196

№ пп	Территориянең исеме	Хәзерге заман торышы (2015 ел)		Беренче чират (2020 ел)		Исәпләү вакыты (2030 ел)	
		Халык (кеше)	Торак фонды (мең кв. м)	Халык (кеше)	Торак фонды (мең кв. м)	Халык (кеше)	Торак фонды (мең кв. м)
	Авыл җирлекләре						
	МюдАЖ	***1 516***	***29,70***	***1 357***	***33,12***	***1 067***	***30,20***
	Мюд	417	5,70	397	9,69	333	9,42
	Ахматка	87	2,00	69	1,68	57	1,61
	Кызыл яр	11	0,50	11	0,27	0	0,00
	Пионер	169	4,10	150	3,66	144	4,08
	Пономаревка	6	0,40	6	0,15	0	0,00
	Иске Мокшино	473	8,90	415	10,13	337	9,54
	Татар Сөнчәлесе	353	8,10	309	7,54	196	5,55

Су системасын проектлаганда кулланучылар өчен кирәкле су агымы билгеләнә. Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына су чыгымнары торак пунктны һәм торак төзелеше районын санитар-техник төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле.

1.4 Су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр

Су белән тәэмин итүнең төп юнәлешләре – Мюд авыл җирлеге халкын эчә торган сыйфатлы су белән өзлексез тәэмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтәрләрдәге аварияләр санын киметү, челтәрләрнең үткәрүчәнлеген арттыру, су югалтуларын киметү.

Суүткәргеч челтәрләрне җирлекнең бөтен территориясен 100% колачлау өчен күздә тотарга кирәк.

Су куллануны арттыру уңайлы һәм планлаштырыла

халыкның куркынычсыз яшәве.

- Хәзерге вакытта дәүләт программалары эшләнде:
- Халыкны чиста эчә торган су белән тәэмин итү өчен «Чиста су» дәүләт

программасы.
- Программага кертелгән чараларны үтәү су белән тәэмин итү секторында нәтиҗәле идарә системасын булдырырга мөмкинлек бирәчәк:
- - озак вакытлы финанслауны тәэмин итү һәм шәхси инвестицияләрне финанслау һәм инвестиция фондлары механизмы нигезендә шәхси инвестицияләр җәлеп итү;
- илебезнең инновацион җиһазларын җитештерүне стимуллаштыру;
- су белән тәэмин итү секторында төбәк һәм җирле программаларны гамәлгә ашыру;
- производствоны стимуллаштыру буенча чараларны тормышка ашыру
су белән тәэмин итү өлкәсендә илебезнең инновацион җиһазлары;
- эчәргә яраклы чиста су белән тәэмин итү программаларын тормышка ашыру
социаль инфраструктура объектлары.

Җирлекне үстерү концепциясен тормышка ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү карала:

1. эчәрлек су сыйфатын көйләү, шул исәптән

беренче чиратта технологик алымнарны куллану

дезинфекцияләү, дезинфекцияләү, деманганация һәм су йомшарту;

2. торбалар кулланып су челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру

2020 елга кадәр заманча технологияләр нигезендә заманча материаллар;

3. торбалар кулланып су челтәрләрен төзү

2030 елга кадәр заманча технологияләр нигезендә заманча материаллар;

4. Су башняларын һәм артезиан манараларын исәпкә алу приборлары белән җиһазлау

скважиналар, диспетчерлаштыру системасын кертү.

1.5. Үзәкләштерелгән су системалары объектларын яңа төзелешкә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капиталь кертемнәрне бәяләү

Инвестицион-төзелеш комплексы эшли торган хәзерге базар шартларында теге яки бу чыгымнарны нормалаштыруга якын килүдә төп үзгәрешләр булды, төзелеш өлкәсендә икътисади нигез үзгәрде.

Хәзерге вакытта төзелеш бәясен билгеләү өчен бик күп ысуллар һәм алымнар бар, бәяләрнең үзгәрүчәнлеге һәм аларның төрлелеге эшнең бу этабында кирәкле чыгымнарны тулысынча билгеләргә мөмкинлек бирми.

Шуңа бәйле рәвештә, проектлауның алдагы стадияләрендә төзелүче объектның җирле шартларын һәм конкрет функцияләрен өйрәнү нигезендә төзелеш параметрларын җентекләп төгәлләштерү таләп ителә.

Капиталь төзелеш объектларының проект документациясен эшләү бәясе «төзелеш өчен проект эшләренә база бәяләре белешмәлекләре» (коммуналь инженер биналары һәм корылмалары, су белән тәэмин итү һәм канализация объектлары) нигезендә билгеләнде. Проект эшләренең база бәясе (2001 елның 1 гыйнварына) проектлана торган объектларның төп табигый күрсәткечләренә карап билгеләнә һәм 12.02.2013 ел, 1951-ВТ/10 хаты нигезендә төзү өчен проект эшләренең бәясен билгеләгән вакытта инфляция процессларын чагылдырган коэффициентка бәяләрнең агымдагы дәрәҗәсенә тапкырлауга китерелә. Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгы.

Биналар һәм корылмалар төзелешенең бәясе

аналог объектлар проектлары, кабаттан проектлар каталоглары буенча билгеләнде

социаль һәм инженер объектларын төзү өчен кушымталар

инфраструктура, төзелеш бәяләре нормативлары өчен

РФ региональ үсеш министрлыгы тарафыннан чыгарылган 2012 елда 2001 ел бәяләрендә һәм нормаларында булган ферер җыентыклары буенча, шулай ук 1969 ел бәяләрендә һәм нормаларында УПВС җыентыкларын кулланып кулланыла. Эш хакы 2013 ел бәяләренә коэффициентлар белән исәпләнгән: - төзелеш эшләре буенча СССР Дәүләт комитетының 11.05.1983 ел, № 94 карары; -төзелеш эшләре буенча СССР Дәүләт комитетының 06.09.1990 ел, № 14-Д хаты; - төзелеш эшләре буенча СССР Дәүләт комитетының 24.09.1990 ел, № 15-149/6 хаты; - РСФСР Дәүләт комитетының төзелеш эшләре буенча 2836-Хэ/12/ДС, 03.12.2012 ел. - Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгы;- Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгының 05.10.2011 ел, № 21790-АК/Д03 хаты.

Чараларның исәп-хисап бәясе, күрсәтмәләр нигезендә, 2020 һәм 2030 елларга кадәр дефлятор - индексларны исәпкә алып, су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасында китерелгән реализация этаплары буенча китерелә

Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы "бәяләрне фаразлау өчен бәяләр индекслары һәм дефлятор-индекслар турында" 05.10.2011 № 21790-АК/Д03 хаты.

Дизайнның төрле этапларында бәяне билгеләү төрле техника белән башкарылырга тиеш. Проект алды стадиясендә инвестицияләрне нигезләгәндә төзелешнең башлангыч (исәп-хисап) бәясе билгеләнә. Бу этапта проект әле юк, шуңа күрә ул эреләндерелгән күрсәткечләр буенча төзелә. Мондый күрсәткечләр булмаганда, аналог объектларның бәясе турында мәгълүматлар кулланылырга мөмкин. Капиталь төзелеш объектларына эш документларын эшләгәндә, проект-смета документларын төзү юлы белән бәясен төгәлләштерү кирәк. Бәясе проектлауның һәр стадиясендә

билгеләнә, шуңа бәйле рәвештә аны этаплап детальләштерү һәм төгәлләштерү тәэмин ителә. Шулай итеп, база бәяләре проект документларын эшләү һәм төзелешкә контракт бәяләрен формалаштыру максатыннан билгеләнә.

Исәп хисаплар да исәпкә алынмады:

- дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен һәм күчемсез милекне резервлау һәм сатып алу бәясе;
- төзелеш территорияләрендә топография-геодезик һәм геологик эзләнүләр үткәрү бәясе;
- төзелеш территорияләрендәге биналарны һәм корылмаларны сүтү һәм сүтү буенча чаралар бәясе;
- гамәлдәге объектларны реконструкцияләү буенча чаралар бәясе;
- тирә-юньне кирәкле җиһазлар белән тәэмин итү һәм төзекләндерү;
- төзелеш территориясенең үзенчәлекләре.

Исәп-хисап нәтиҗәләре (эш хакының җыелма ведомствосы) китерелгән **3 нче кушымта.**

2 нче бүлек. Ташландык су схемасы.

2.1 Мюд авыл җирлегендәташландык суларны агызу өлкәсендә гамәлдәге нигезләмә

Хәзерге вакытта Мюд авыл җирлеге территориясе канализацияләнмәгән. Авыл җирлекләрендә көнкүреш һәм производство суларын үзәкләштерелгән бүлеп бирү юк. Резидентлар гидроизоляциянең җитәрлек дәрәҗәсенә ия булмаган выребсайдлардан яки ишегалдындагы җыештыргычлардан файдаланалар, бу территориянең пычрануына китерә.

Җирлек территориясендә яңгыр канализациясе юк. Яңгыр һәм эретелгән суларны агызу җайга салынмый һәм булган рельефның түбәнәйтелгән урыннарына башкарыла.

2.2 Проект тәкъдимнәре

32.13330.2012 " канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» янгын запасын торгызуга һәм территорияне сугаруга киткән чыгымнарны исәпкә алмыйча, тәүлеклек тигезсезлекне исәпкә алып, су куллануның тигез нормалары кабул ителә.

Су белән тәэмин итү планында бәян ителгәннәрдән чыгып, түбәндәгеләрне күздә тотарга кирәк: су белән әйләнешле су белән тәэмин итү системаларын кертү, су саклау технологияләрен булдыру хисабына ташландык суларны агызуны киметү буенча чаралар үткәрүне.

Кече торак пунктларда үзәкләштерелгән системалар төзү икътисади яктан отышлы түгел:

1.1 м3 дренажны чистарту бәясе артык булганга;

2.төзелеш аз тыгызлыгы аркасында;

3.катлаулы җир аркасында.

Торак пунктлар төрле модификацияләрдә хуҗалык-көнкүрешне биологик һәм тирән чистарту җайланмалары белән җиһазландырылырга мөмкин, ә атап әйткәндә, 1-20м3/тәүлек җитештерүчәнлеге «ЮБАС», 1-50 м3/тәүлек җитештерүчәнлеге белән, чистартылган агынты суларны «Лазурь» кавитациясенең ультратавыш блокларын урнаштырып, чистартылган агым суларны зарарсызландыру белән тәэмин итәргә мөмкин. Чистарту һәм зарарсызландыру нәтиҗәсендә барлыкка килгән канализация сулары индивидуаль йорт территориясен сугару өчен кулланыла яки дренажга җибәрелә, ә компостлаштыру өчен актив эремчек һәм явым-төшем соңрак туфракка ашлама буларак кертелә.

Торак пунктлар һәм җитештерү мәйданчыклары территориясеннән яңгыр һәм кар суларын агызу ачык каналлар һәм лотоклар системасы белән башкарылачак.

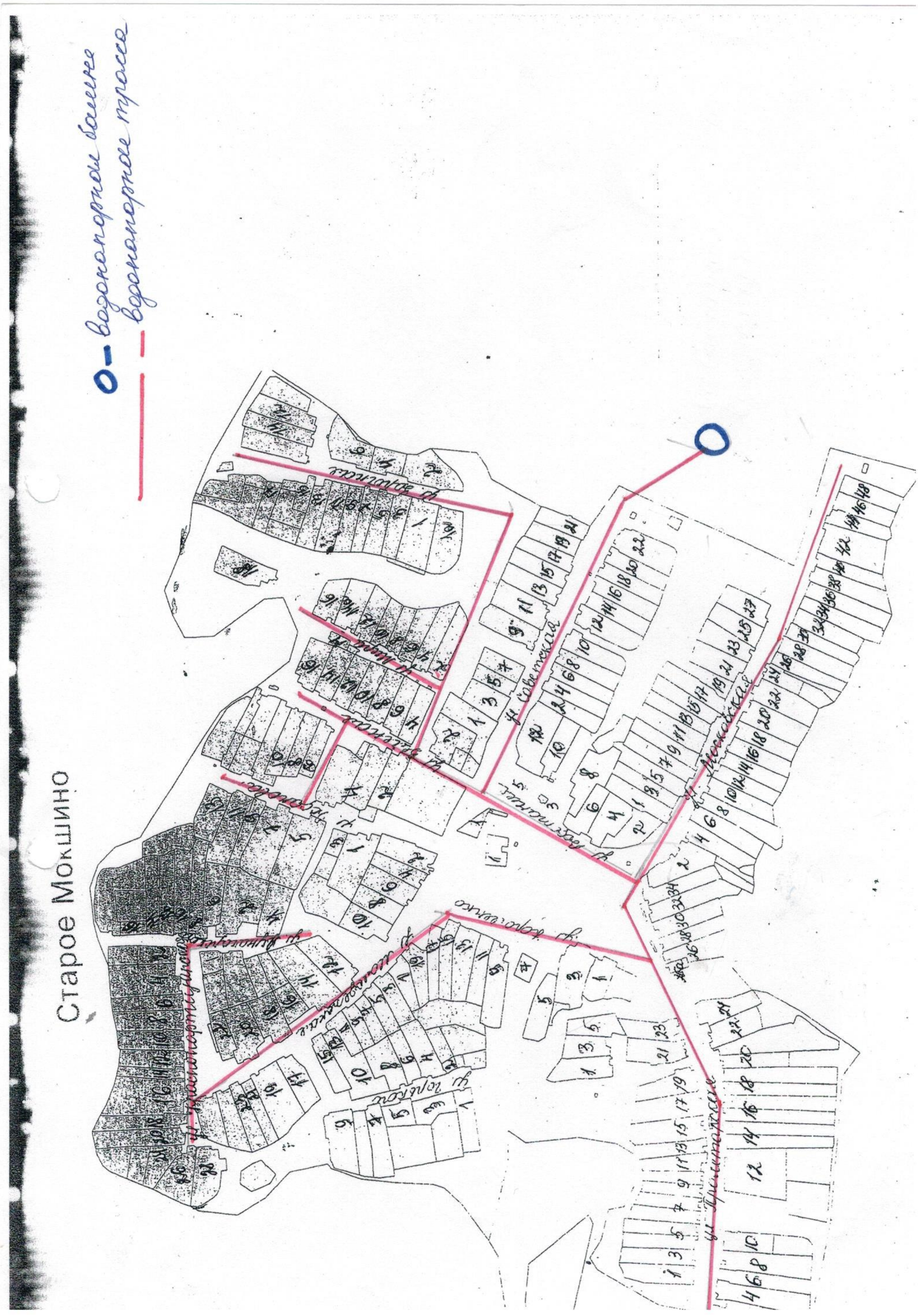

кушымта № 2 с.Татар Сөнчәлесе

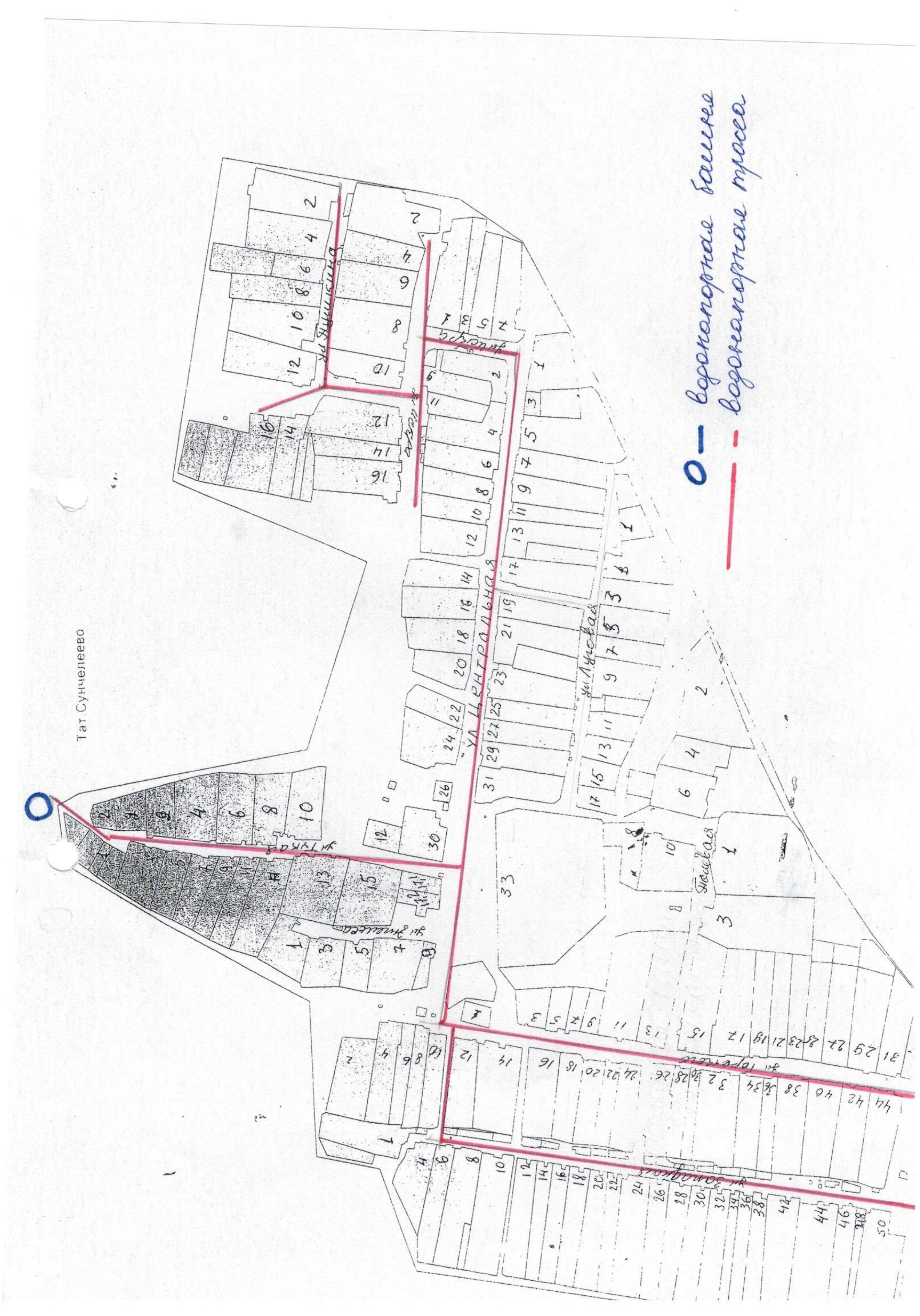

кушымта № 3 п.МЮД

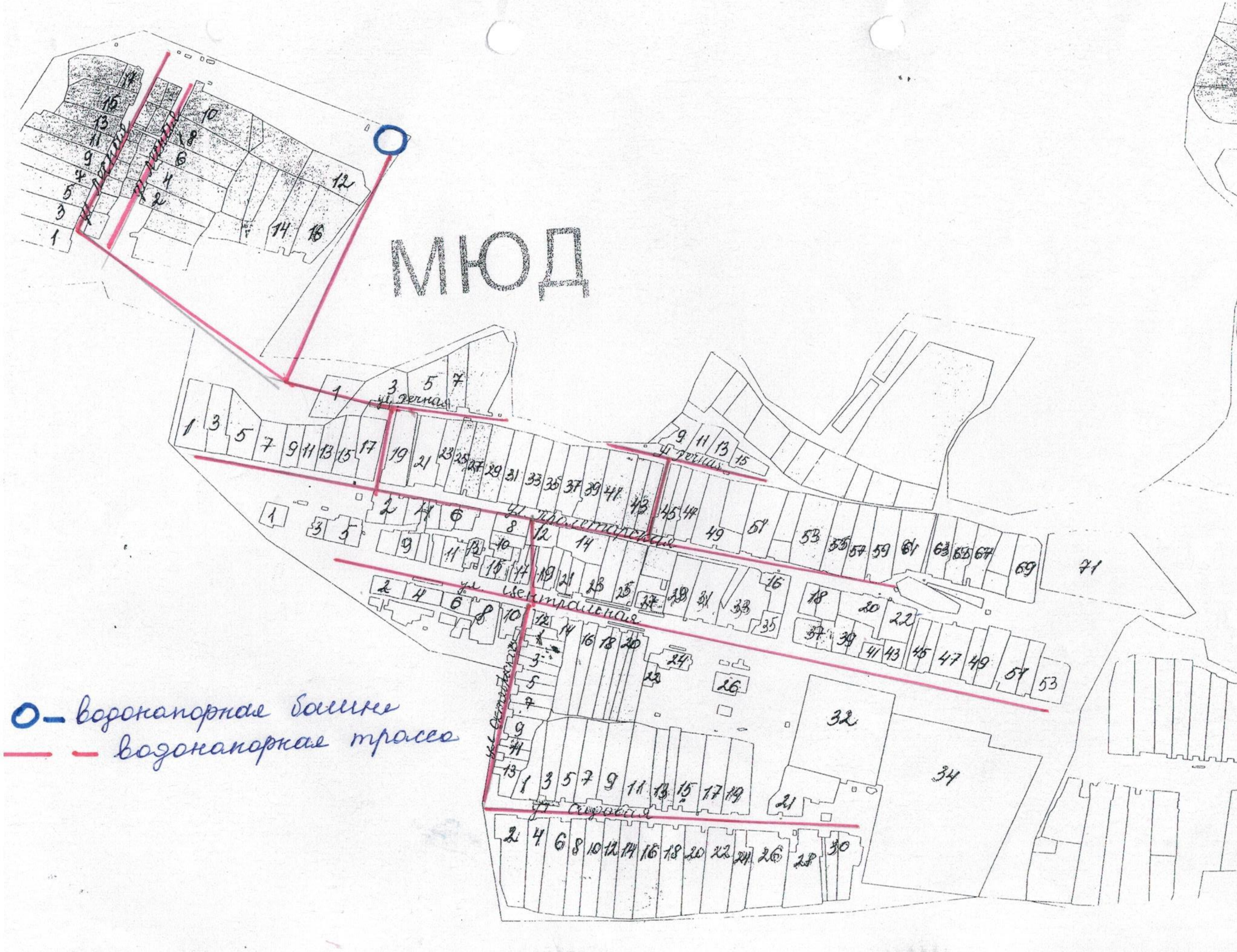
МЮД
ул. Речная
ул. Пролетарская
ул. Центральная
ул. Октябрьская
ул. Садовая
О – водонапорная башня
— — водонапорная трасса

кушымта № 4 д.Ахматка

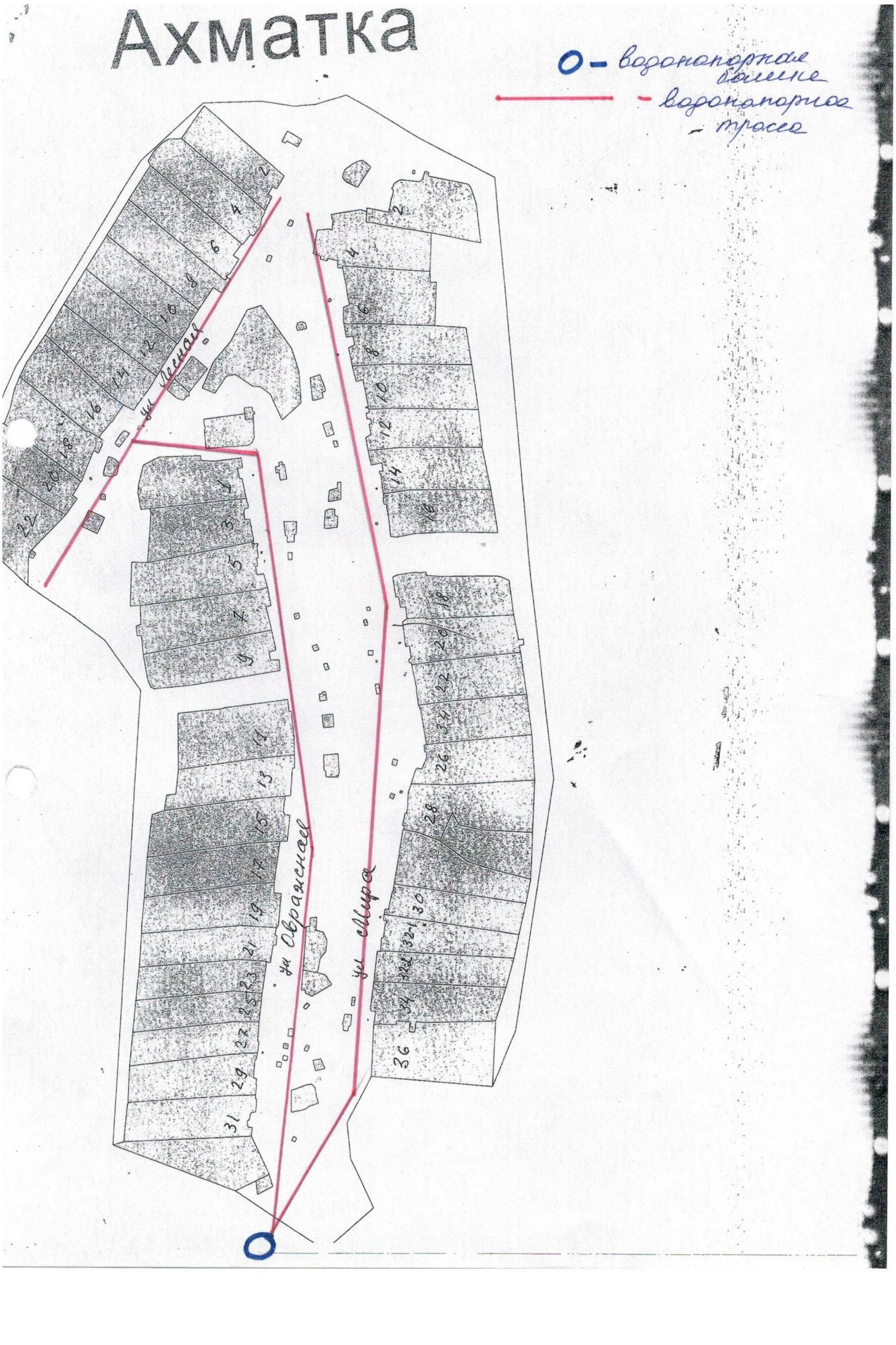

кушымта № 5 п.Пионер

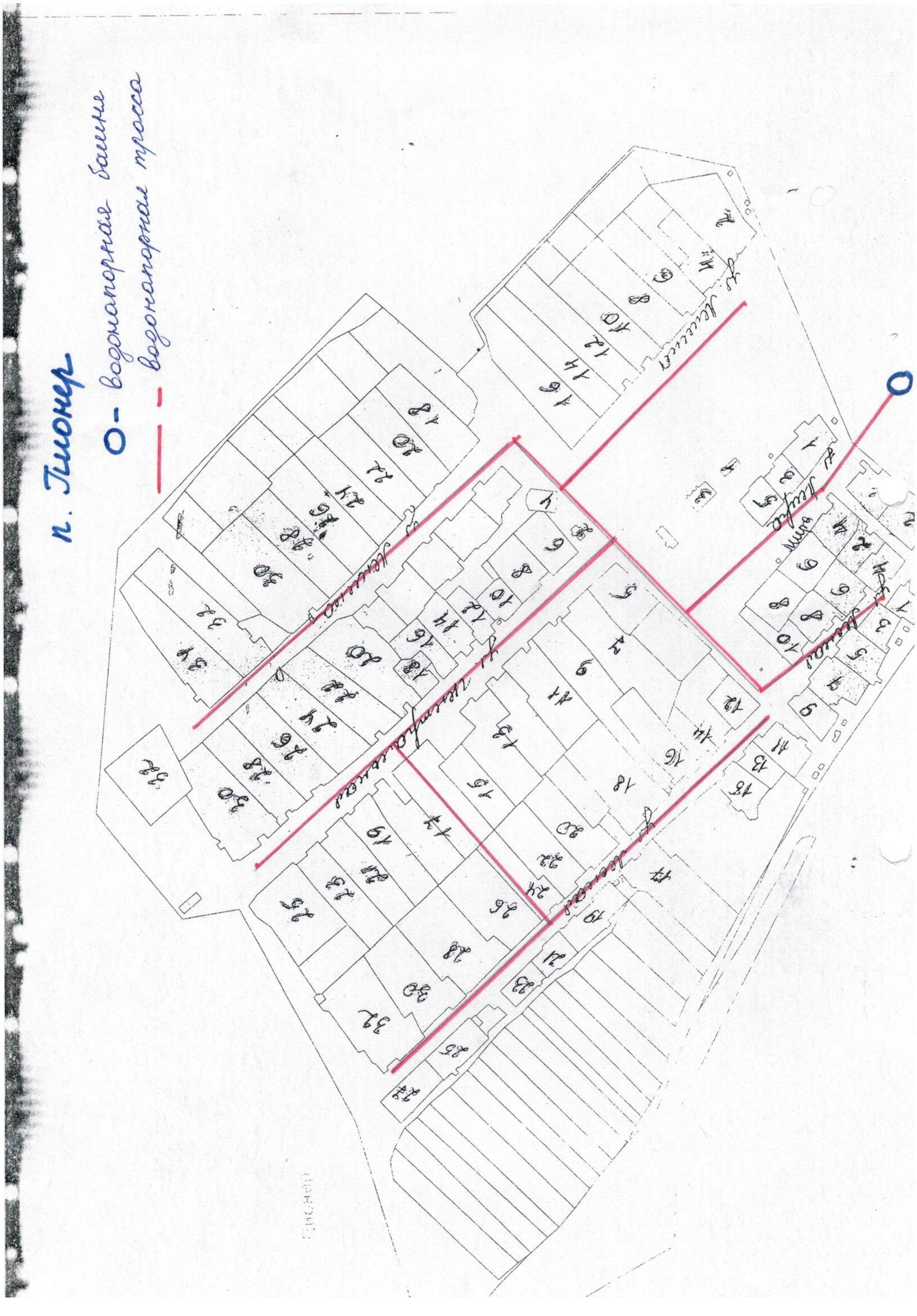

кушымта № 6

Программа чаралары исемлеге

№ п/п	Объектларның исеме	Егәрлек	Чара төре	Чараның составы	Үтәү вакыты		Әһәмият	Урнаштыру	ТМК бәясе.бәяләр (млн. сум)
					башы	ахыры			
Мюд АЖ									
1	Су челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру	1 км	реконструкция	реконструкция	2015	2020	МП	с.Татар Сөнчәле	**1,5**
2	Су челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру	1 км	реконструкция	реконструкция	2020	2030	МП	С. Иске Мокшино	1,5
3	Су челтәрләрен төзү	1 км	ТӨЗЕЛЕШ	төзелеш	2020	2030	МП	с.Татар Сөнчәле	3